

jectum talis voluntatis. Conformari vero possumus voluntati divinæ, secundum quod ab eo procedit, etiam si ejus objectum non desideremus; et ideo non regulatur voluntas nostra semper cum eo, quod efficaciter Deus decernit, non quod ista voluntas in Deo mala sit, sed quod nos illius objectum velle non possumus, nisi ipsum peccatum velimus, quod Deus permittit per tale decretum: cum voluntate autem efficaci Dei ad bonum semper nos debemus conformare. De auxilio autem sufficienti constat semper posse peti, quia et si Deus sit paratus ex se dare illud, sæpe tamen determinat dare mediante oratione, quamvis illud auxilium, quod antecedit orationem, et datur ut oremus, sub oratione non cadat.

VIII. Circa secundum genus bonorum, scilicet temporalium, notandum est breviter, quod hæc, et quæcumque alia, quæ ex se sunt indifferentia ex adjunctis circumstantiis, et conditionibus in individuo possunt tripliciter modificari. Quædam enim redduntur absolute mala, quædam absolute bona, quædam periculosa. Absolute mala redduntur, si quis in eis, verbi gratia in divitiis constituat ultimum finem, aut propter malum finem illa velit; et tunc certum est, quod nullo modo licite desiderantur, aut petuntur: absolute vero redduntur bona, quando considerantur ut adminicula beatitudinis, sic enim licet illa desiderare, ut ait D. Thomas articulo sexto; quia vero hoc ex sua præcisa natura non habent, sed potius indifferentiam, ut absolute, et sine conditione possint peti, considerandum est ad quem effectum per se considerantur, si enim solum importent sustentationem, et conservationem naturæ juxta diversos status hominum, sic nullam habent indifferentiam, sed bonitatem, et

sic absolute possunt peti sine aliqua conditione; sic enim petimus quotidie in oratione Dominica absolute: *Panem nostrum quotidianum, etc.* et Proverb. xxx: *Tribue tantum victui meo necessaria, et hoc pacto Ecclesia orat pro temporalibus.*

IX. Si vero considerentur bona temporalia, secundum quod subsunt moderationi nostræ, et possumus ea bene, vel male expendere ultra conservationem, et sustentationem naturæ, tunc non licet absolute ea petere, etiam in mediocri quantitate, sed sub conditione aliqua formaliter, aut virtualiter, qua ordinentur ad beatitudinem. Et ratio est, quia licet bona temporalia mediocria non multum periculum habeant contra salutem, adhuc tamen ex se sunt indifferentia ad bonum, et malum usum: ergo quamdiu manent sub ista indifferentia, et non trahuntur ad bonum finem, non licet absolute illa petere in individuo, quia nec desiderare possumus ea, quæ sunt indifferentia nisi sub ordine ad bonum finem, alias daretur actus indifferens in exercitio, et secundum quod exit a voluntate modo humano, quod est impossibile. Sicut ergo non possumus desiderare illa quamdiu sunt indifferentia, sic neque petere, sed solum ut trahuntur ad aliquam conditionem boni finis, quod est non petere illa absolute, ut temporalia sunt, sed ut honesto fini subsunt.

X. Sunt autem bona ista temporalia periculosa, quando sunt nimia, vel superflua respectu naturæ, vel status, quem decenter homo conservare debet, et sic desiderari non possunt absolute nec peti, quia sunt occasio proxima multorum malorum, et nimii affectus ad res temporales, juxta illud I ad Timoth. vi: *Qui volunt divites fieri incidunt in tentationem, et in laqueum diaboli, et in desideria multa et nociva, et*

inutilia. Et in hoc distinguitur superfluitas horum bonorum ab excellentia bonorum spiritualium, quia bona spiritualia, quantumvis grandia, non sunt ex se causa ruinæ, sed potius causa salutis, et solum per accidens ex hominum abusu possunt esse occasio mali, superflua autem temporalia ex objecto suo sunt tractiva ad malum: unde nisi ad talem finem, vel sub tali conditione ordinentur, quod respectu illius non maneat superflua sed utilia, peccatum erit illa desiderare, aut petere, saltem propter periculum, cui homo se exponit, pertinebitque illud peccatum, vel ad avaritiam, si superflua divitiæ petantur; vel ad intemperantiam, si superflua voluntates; vel ad ambitionem, si superflui honores, eritque mortale peccatum, si in illis desiderandis, aut petendis ponatur finis ultimus, aut desiderentur cum transgressione, vel periculo proximo transgressionis alicujus præcepti, alias erit veniale ex genere suo; ex fine autem operantis reducetur ad illam speciem peccati, ad quam pertinuerit talis finis.

XI. Solum potest esse dubitatio, quia per orationem semper debemus petere a Deo aliquid gratuitum, seu gratuite concedendum. Unde D. Augustinus, et alii patres contra Pelagium aiunt nos indigere gratia Dei ad bona opera, quia petimus illa a Deo; sed bona temporalia non dantur ex gratia, sed ex generali concursu Dei per causas naturales: non ergo possunt cadere sub oratione: sicut si aliquis peteret a Deo, ut cras oriretur sol.

XII. Respondetur bona temporalia sæpe posse peti ut gratuita, et non ut ex infallibili, aut solo generali concursu danda. Primo, quando aliquid temporale petitur, quod non nisi miraculose dari potest, verbi gratia salus pro infirmo des-

perato, aut vita pro mortuo, etc. quia operari miracula est supra totum ordinem naturæ: secundo, quando petuntur ista bona cum subordinatione formali, vel virtuali ad finem supernaturalem, quia licet talia bona temporalia fiant a Deo mediante causis naturalibus, quantum ad eorum substantiam, tamen quantum ad illum modum, et ordinationem ad finem supernaturalem secundum auxilium ordinis supernaturalis præstari debent, et sic petuntur ordinarie ab Ecclesia: tertio, quando petuntur ista bona, ut pendent ex speciali providentia Dei, etiam intra ordinem naturæ, et non ex solo concursu generali. Sunt enim res aliquæ, quæ ita infallibiliter eveniunt, quod non requiritur ad ea nisi generalis providentia, sicut quod cras sol oriatur, ita quod non potest oppositum hujus contingere sine miraculo: et ista nullo modo peti possunt. Alia sunt, quæ intra naturalem ordinem non habent infallibilem eventum, sed possunt a diversis causis impediri, et sine miraculo potest alterum illorum contingere; et circa hæc potest peti a Deo specialis protectio, aut cura, etiam citra miraculum, quia ut sit miraculum, debet excedere ordinem omnium causarum naturalium: ut autem ex speciali cura Dei, ut auctor est naturæ, proveniat, sufficit, quod Deus ita specialiter causas disponat, ut licet oppositum deberet, aut posset contingere, propter orationes tamen ita specialiter dirigantur causæ, ut non contingant. Et hoc gratuitum est, et indebitum intra ordinem naturæ, quia posset oppositum contingere, et consequenter postulari potest, ut non contingat; optime ergo patres intulerunt contra Pelagium, quod si pro aliqua re oramus Deum, illa debet esse gratuita, vel in ordine supernaturali, vel naturali.

XIII. Circa tertium genus temporalium, scilicet de malis pœnæ, breviter respondetur, quod mala pœnæ, vel possumus petere pro aliis, vel pro nobis; pro aliis quando, et quomodo liceat dicemus circa articulum octavum; pro nobis vero licet ea aliquando desiderare, et petere, quando scilicet deservire potest alicui fini honesto, alias non; verbi gratia, licet desiderare egestatem, persecutiones, dolores, etc. ut illis mereamur, vel ut illis auferatur a nobis occasio peccandi. Et eadem ratione potest quis desiderare mortem, aut ægritudinem, sicut D. Paulus desiderabat dissolvi, et esse cum Christo, et Job desiderabat sibi mortem, aut mala. Et denique, quia potest quis petere, ut purgentur hic peccata sua per labores, et opera pœnalia. Nunquam tamen licet nobis inferre mortem, aut ægritudinem, aut mutilationem propter quemcumque finem; aliud enim est desiderare ista mala nobis propter aliquem finem virtutis; aliud non solum ea desiderare, sed etiam procurare, et velle nobis ipsis ea inferre: hoc secundum non licet, quia nos non sumus domini corporis, aut vitæ nostræ, et ita non possumus pro libito agere contra nos; sustinere vero mala, si nobis accidant, pertinet ad perfectionem, et ad patientiam, et sub hac ratione peti possunt. Si tamen quis infirmum se sentiat ad sustinendum, non expedit ea petere, sed solum fortitudinem, et patientiam contra suas infirmitates.

ARTICULUS VI.

Pro quibus personis possumus licite orare?

I. Expedito eo, quod pertinet ad materiam, quam possumus deside-

rare et petere a Deo licite, restat explicare, pro quibus personis possumus petere, et desiderare aliqua bona, et quia littera D. Thomæ clara est, solum breviter distinguemus status personarum, pro quibus licet, vel non licet orare. Supponendum est autem, quod totum fundamentum, unde sumitur quæ materia licite peti possit in oratione, est quod idem licet petere, quod licet desiderare, quia petitio est expressio desiderii, quod formaliter semper intelligendum est, scilicet sub ea ratione, et modo, quo licet desiderare; desiderium autem nascitur ex amore, et ideo id quod possumus, aut debemus diligere, possumus, aut debemus petere. Sicut autem diligimus res ita et personas, ergo eo modo quo diligere possumus, aut debemus personam, possumus, aut debemus desiderare, vel petere pro illa, si talis persona sit indigens ea re, quam petimus pro illa, et in statu sit illam accipiendi.

II. Ut ergo breviter ista explicemus, distinguendus est duplex status hominum. Primus eorum, qui sunt extra viam: secundus eorum, qui adhuc vivunt in hoc mundo. Et in primo statu sunt tres ordines, scilicet beati, damnati, et in purgatorio existentes; in secundo statu sunt etiam tres ordines, de quibus potest esse aliqua dubitatio, scilicet peccatores, præsertim publici, et obstinati, reprobi, et inimici.

III. De beatis dico primo: Pro illis non est orandum, sumendo orationem pro medio ad obtinendum aliquid illis, bene tamen ut ex oratione consequatur aliqua gloria, vel gaudium accidentale sanctis, sicut ex aliis operibus bonis, quæ facimus. Hæc conclusio elicitur ex capite Cum Marthæ, de celebratione missarum, §. Tertio loco, ubi inquit Innocentius III: « Cum sacræ

Scripturæ dicat auctoritas, quod injuriam facit martyri, qui orat pro martyre, idem est ratione consimili de sanctis aliis sentiendum, quia orationibus nostris non indigent, pro eo quod cum sint perfecte beati, omnia eis ad votum succedunt, sed nos potius eorum orationibus indigemus, unde quod in plerisque orationibus continetur, prosit, vel proficiat huic sancto, vel illi, talis oblatio ad gloriam, et honorem ita debet intelligi, ut ad hoc prosit, quod magis, ac magis glorificetur a fidelibus, licet plerique reputent non indignum sanctorum gloriam usque ad iudicium augmentari, et ideo Ecclesia interim reputet sane posse augmentum glorificationis eorum optari. » Ita pontifex, ubi hanc secundam opinionem, licet expresse non refutet, non tamen sequitur illam.

IV. Et certe id convincere videtur ratio pontificis, quia ad statum beatificum pertinet, ut omnia eis pro voto succedant: ergo contra statum illum est ut aliquid eis succedat dependenter a nostris orationibus, et nobis id procurantibus, et obtinentibus pro sanctis: esset enim quædam imperfectio, et indigentia talis status; quia tamen de orationibus nostris ipsi gaudent, et de his, quæ nobis bene accidunt, possunt orationes nostræ servire sanctis, non ut medium ad gaudium obtinendum, sed ut materia, et occasio unde gaudeant. Unde miror magistum Torres artic. VIII, disp. IV, ita suimet oblitum, ut cum diceret, quod gloria accidentalis, quæ connexionem habet cum essentiali, debita est beatis ratione suorum meritorum, et consequenter non danda per preces aliorum, in fine disputationis dicit non esse improbabile nos posse a Deo postulare pro beatis consummationem suæ gloriæ per corporum resurrectionem, et accelerationem

ejusdem resurrectionis. Quomodo hæc duo cohærent? Cum consummatio gloriæ, et resurrectio maxime connexa sit cum gloria essentiali, et debita ratione suorum meritorum. Nec refert, quod arguit Suarez libro primo de oratione, cap. XIV, quod possumus gratias agere Deo pro gloria sanctorum, et desiderare eam, quam modo non habent: ergo et petere. Hoc, inquam, non refert, quia etiam possumus orare. Aliud est enim per orationem aliquid obtinere, aliud de habita, vel obtenta gratias agere; et similiter desiderare possumus ipsis gloriam, sicut et ipsi sibi desiderant, non tamen ut indigentibus ad id obtinendum nostris orationibus, et licet sancti pro se orent, vel pro aliis, non tamen decet illum statum, ut nos aliquid obtineamus pro ipsis.

V. De damnatis, dico secundo: Non debemus orare pro ipsis ad aliquod bonum obtinendum. Est communis omnium theologorum. Et ratio est; tum, quia cum damnatis non habemus charitatem, ut ostendit S. Thomas 2-2, quæstione XXV, articulo XI: et consequenter non possumus desiderare eis aliquod bonum, quod per orationes peti possit; tum, quia pœna eorum est æterna, neque in aliquo admittit misericordiam, ut diminui possit, quia in inferno nulla est redemptio: esset autem nonnulla redemptio, si aliqua posset esse in tormentis remissio. Itaque nullum genus pœnæ in damnatis est temporale, nisi sit aliqua vicissitudo pœnarum, juxta illud Job: *Ad nimium calorem transeat ab aquis nimium*. Quem locum exponit Hieronymus super caput XXIV Job his verbis: « Forte in ipsa gehenna talis sensuum cruciatus fiet illis, qui in ea torquebuntur, ut nunc quasi ignem ardentem sentiant, nunc minus ardoris incendium, et pœnalis commutatio, nunc